

The Project Gutenberg eBook of Araapilainen pulveri: Yksinäytöksinen huvinäytelmä, by Ludvig Holberg

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Araapilainen pulveri: Yksinäytöksinen huvinäytelmä

Author: Ludvig Holberg

Translator: Larin-Kyösti

Release date: October 25, 2015 [EBook #50303]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ARAAPILAINEN PULVERI: YKSINÄYTÖKSINEN
HUVINÄYTELMÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

ARAAPILAINEN PULVERI

Yksinäytöksinen huvinäytelmä

Kirj.

LUDVIG HOLBERG

Boman & Karlsson, Hämeenlinna, 1903.

Suomennos [Larin-Kyösti]

Komedian päähenkilöt:

Polidor.
Henrik.
Kettuliini.
Andreas.
Leonoora.

Pernilla.
Juutalainen.
Leander.

Kohtaus 1.

Andreas. Kettuliini.

Kettuliini: Ei tämä kaupunki olekkaan niin pieni kuin luulin. Täällä on paljon komeita rakennuksia, joista päättäen täällä asuu varakasta väkeä. Mutta kas, no, sun taivaan tulivasara, tuossahan on vanha toverini Andreas, jota en moniin vuosiin ole nähnyt. Andreas! Sinäkö se olet vai haamusiko?

Andreas: Hei, veliseni, Kettuliini! Enpä uskoisi silmiäni, vielähän minulla on onni nähdä sinut ja näin äkkiä.

(He syleilevät, suutelevat ja itkevät).

Kettuliini: Sinä kunnan nahjus ja uskollinen asetoverini! Olenpa ilosta revetä nähdessäni sinut täällä. Arvelin, että sinä jo monta vuotta sitten olisit tullut hirtetyksi. Vaan huomaanpa, että taidat ammattisi; sillä eihän ole mikään konsti varastaa, sitä osaa halpa talonpoikakin; vaan varastaa niin, ettei joudu kiikkiin, sitä kutsun minä hantvärkkinsä ymmärtämiseksi.

Andreas: Kiitän nöyrimmästi, veliseni, että ajattelet niin hyvää minusta. Minua erittäin ilahuttaa saada kiitoksia sellaiselta mieheltä kuin sinä olet. Muuten kiitän minä vanhempiani hyvästä kurituksesta ja varoituksesta, joita minä olen käyttänyt hyväkseni kaikkialla, kun maailmalla olen liikkunut, niin että itseäni kehumatta, veliseni, voin sanoa, etten ole teoistani kiinni joutunut kuin yhden ainoan kerran ja pääsin siitäkin hylästä jotenkin helpolla, sillä minä en kadottanut korvistani muuta kuin kaksi.

Kettuliini: Pikku seikkoja! Kaksi korvaa enemmän tai vähemmän, mitäs se merkitsee. Nytpä huomaan, että sentähden sinä käytätkin puolalaista hattua.

Andreas: Niinpä niin, sentähden minä tervehdän ihmisiä upseerien tavoin kun ne vartiopaikalleen kulkevat, kumarran hiukkasen ja nostan käden hattua kohden. Sentähden monet sanovat minua ylpeäksi, mutta siinä he totta tosiaankin erehtyvät, sillä minä en ole laisinkaan ylpeä. Mutta mitenkäs sinä, veliseni, olet elänyt?

Kettuliini: Menetteleehän se. Olen kaikkialla tullut toimeen kaikkien ihmisten kanssa paitsi näiden kirottujen kaupunginvoutien kanssa, tuon tuostakin ne solvaisevat hyvää nimeäni ja mainettani. Neljätoista päivää sitten jouduin erään sellaisen kanssa tekemiseen. Hän panetti minut kiinni, vaan minä välttääkseni monimutkaisuuksia, puikahdin tieheni arestista, sillä, veliseni, ei sitä käräjöimisellä suuria voita.

Andreas: Totta, veliseni, totta! Olenpa minäkin huomannut, että nämä kaupunginvoudit ovat ilkiöitä, eivätkä anna kunnan ihmisten kulkea rauhassa.

Kettuliini: Niin, ne ovat niin kateellisia. Jos kunnan mies on kiliinkin itsellensä ansainnut, tahtovat ne häneltä sen riistää.

Andreas: Niin, hyvettä vainotaan kaikkialla.

Kettuliini: Kummallista menettelyä omien maanmiesten puolelta, siksi olenkin vannonut, etten toiste jalallani syntymäkaupunkiini astu.

Andreas: Mutta mitä sinä nyt aijot täällä toimitella?

Kettuliini: Hiis vieköön, en ole sitä vielä ajatellut, toimettomana en viitsi olla, sillä toimettomuus on pirun päänalusin. Olen käynyt kaikkien ammattien läpi. Augsburgissa olin minä medisiinan tohtorina ja repostelin suurella menestyksellä kunnes tiedekunta sulasta kateudesta saattoi niskaani prosessin ja vaati minut hirtettäväksi vaikka minä virassani olin niin tarkka, ettei kellään potilaistani ollut valittamisen syytä.

Andreas: Luulenpa niin, sillä taisivatpa kuolla kaikki tyyni.

Kettuliini: Sen tekivät, mutta joka tapauksessa pääsivät ne kivuistansa. Jos minulla olisi ollut rahoja jatkaakseni tohtorien kanssa prosessia, niin olisin näyttänyt, mistä miehistä he kävivät, mitenkä he pahemmin kuin pyövelit räikkäsivät potilasparkojaan kokonaisen vuoden, jota vastoin minä en

potilaitani kiusannut kolmea päivää kauvemmin. Augsburgissa löytyy monta rikasta ihmistä, jotka rikkauksistansa saavat kiittää minun rohtomääräyksiäni, sillä, jollen minä niin nopeasti olisi parantanut heidän rakkaita vanhempiansa, niin olisivat he vielä kauan saaneet odottaa perintöänsä, joka heille luonnon oikeuden mukaan oli tuleva. Minä olisin tohtoreille näyttänyt heidän todistuksensa minun kyvykkäisyydestäni. Mutta minä päätin mieluummin jättää koko kaupungin kuin ruveta moisten miesten kanssa rettelöimään; sillä he tuomitsevat siellä omassa asiassaan ja kun he ensin ovat tuominneet sinut hengeltä ja hirtettäväksi et pääse puusta pitkälle, vaikka sata kertaa vetoisit korkeampaan oikeuteen.

Andreas: Siinä veli oli vallan oikeassa.

Kettuliini: Nürnbergissä olin minä profeettana ja ennustin kauan rahan edestä, olin alussa suuressa huudossa, sillä minun ennustukseni kävivät useat kerrat toteen, vaan koska henki ei aina tule samalla lailla ihmisen päälle ja koska minä ennustin hiukan valtiota koskevaa, joka kävikin toisin, olivat he vähällä saada minut satimeen. Mutta onneksi olin profeetta, sillä minä ennustin myös itsestäni, joka lahja ei ole suotu jokaiselle profeetalle, ennustin nimittäin, että jos olisin joutunut tutkittavaksi, niin olisi minun käynyt penteleen hassusti, sentähden minä sain jalat alleni ja pötkin ajoissa tieheni.

Andreas: Olisimpa minäkin samaa voinut ennustaa vaikken koskaan ole siinä taidossa harjaantunut.

Kettuliini: Frankfurt am Mainissa olin minä miekkailumestarina, sain koko joukon oppilaita, jotka etukäteen antoivat minulle rahaa, mutta kun miekkailukoulun piti alkaman, ajattelin minä itsekseni tälleen: mitä noita nuoria ihmisiä hyödyttää miekkailutaito, ylpeilisivät siitä vain jälkepäin, hurjistuisivat ja syöksyisivät onnettomuuteen.

Andreas: Annoitko sinä oppilaille heidän rahansa takaisin?

Kettuliini: En veliseni. Enhän minä niin äkkiä saanut heitä käsiini, sitäpaitsi tarvitsin minä matkaravoja; jotteivät sentään luulisi minun tahtovan heitä pettää, lainasin minä myöskin isännältäni hiukan rahaa merkiksi, että aikomukseni oli palata. Frankfurtista matkustin minä Strassburgiin, missä olin olevinani politikoitsija.

Andreas: Mutta kuinka se oikein kävi päinsä?

Kettuliini: Kävi mainiosti päinsä, lueskelin hiukan Hübnerin "poiittisia kysymyksiä", erittäinkin sitä lukua, joka koskee Strassburgia ja sen ympäristöä, kutsuin itseäni aatelismieheksi, olin syvämielteisen ja kunnia-arvoisan näköinen, joka seikka ei suinkaan ole vähin, mitä polikoitsijalta vaaditaan, arvostelin sitä paitsi kaikkia maistraatin toimia, löysin kaikissa kaupungin asioissa vikoja. Tällä lailla tulin niin kuuluisaksi, että sain viran, jota kuitenkin en tahtonut ottaa vastaan ennenkuin minulle etukäteen annettiin vuoden palkka. Mutta kun olin saanut rahat käsiini, ajattelin minä itsekseni tälleen: voithan sinä muutenkin elostella kuin istua kurja kynä kourassa päivät pitkään; matkustin siis koreasti jäähyväisiä ottamatta, jossa viime mainitussa asiassa minä selvän selvästi osoitin kunnollisuuteni niille, jotka olivat epäilleet kykyäni, suur' politikoitsijana. Kölnissä, jossa viimeksi yhdessä oltiin, olin minä tähtien tähystäjänä, Londonissa kullantekijänä, Andverbenissä pyhimyksenä, siinä toimessa paraiten rahoja vetelee, sillä ihmiset uhrasivat huoneelleni kuten kirkolle ikään, siinä toivossa että minä lukisin esirukouksia heidän puolestansa.

Andreas: Mutta miksi et sinä pysynyt siinä toimessa?

Kettuliini: Niin kas, kerran kadulla seistessäni saarnaamassa kansalle jumalanpelkoa, tuli luokseni eräs vanha tuttavani, katseli minua silmiin ja rähähti nauramaan ja sanoi ympärillä seisoville: tämä mies, jota te pyhänä pidätte, on suurimpia kelmiä, mitä maa päällään kantaa. Mutta minun maineeni oli niin suuri, että kansa oli vähällä kivittää hänet kuoliaaksi pyhimyksen pilkkaajana. Kumminkin saattoi se tapaus minut niin ymmälle, etten uskaltanut kauvemmin kaupungissa viipyä, vaan matkustin tänne.

Andreas: Mitä sinä nyt aiot tehdä?

Kettuliini: Enpä totta tosiaankaan itsekään tiedä. Tahdonpa laskea nappini; mikä toimi lankeaa viimeiselle napille, sen otan. (Alkaa laskea). Tohtori, profeetta, miekkailumestari, pelaaja, politikoitsija, kullantekijä, tähtientähystäjä, pyhimys. (Laskee uudestaan ja ehtii kullantekijään). Niin, kultaa minun siis pitää tekemän ja ole sinä minulle siinä apuna!

Andreas: Apunasi olen, enkä asiata pilaa.

Kettuliini: Kuules Andreas! Tässä on 100 riikintaaleria kultaa pulveriksi jauhettuna, sitä sinun pitää kaupita muun muassa. Pystytä itsellesi turulle puotikoju ja kaupitse samaista pulveria, vaan älä myy sitä kenellekään muulle kuin sille, joka kysyy araapialaista pulveria. Muuta ei sinun tarvitse päässäsi pohtia. Minä kyllä muusta huolen pidän. Ne sata riikintaaleria tuottavat meille 4000. Tuossa on kultaa, mene heti ja tee kuten sanoin ja istu torilla. Kun 4000 riikintaaleria olen saanut, saat sinä niistä

neljännen osan.

Andreas: Hyvä, hyvä, puolen tunnin kuluttua olen rihkamoineni torilla.

Kohtaus 2.

Juutalainen, Kettuliini.

Juutalainen: Sein Diener, mein Herr! Oleko herrall' mite kaupan?

Kettuliini: Ei ole, Mooses, ei ole. Olen vasta äsken tähän kaupunkiin tullut. Mutta huomana alkaissani työni voitte ansaita hiukan kultaa, mutta sillä ehdolla, ettette kerro siitä kenellekään sillä muuten en saa ihmisiltä rauhaa. Minä muuten en tee yhdellä kerralla enempää kultaa kuin mitä tarvitsen yhden kuukauden elannoksi, vaan jos joku tahtoo minulta sen taidon oppia, niin maksaa se 4000 riikintaalera.

Juutalainen: Soo, soo vai Herra kulta teke mahda?

Kettuliini: Hiukan kotitarpeiksi.

Juutalainen: Sit' Herra voi paljon itsens insinuuren yks forneemi Herra tykö, joka tess asu.

Kettuliini: Mikä on hänen nimensä?

Juutalainen: Nimi olla Polidor. Hen sen takia olla paljo aika ja paljo raha keytteny, ober turhaan. Hen maksa kernast 4000 riksdalari se konsti oppiaksi.

Kettuliini: Onko hän taitavakin mies?

Juutalainen: Yks erinoomanen mees, yks oppiini mees ja suur luontotutkimees.

Kettuliini: Hänen tutkimuksensa eivät häntä paljon auta sen taidon oppimiseksi. Minä voin opettaa sen yhtä hyvin talonpojalle kuin puhkioppineimmalle miehelle, sillä taito on vain pienen seikan tietämisessä sekä pikkutempuissa, joita tulee vaarin ottaa.

Juutalainen: Hent ole muuten jo niin moni petteny, niin ettei hen oike takto ene kete usko.

Kettuliini: Hän on siinä oikeassa, sillä maailma on nykyään petoksia täynnä. En minä pyydäkkään häntä minua uskomaan enempää kuin muitakaan, ennenkuin näkee kokeeni ja saa uskon käsiinsä.

Juutalainen: Veteke Herra kulta muist metallist ulos?

Kettuliini: Loruja, ei se vaiva kannata! Minä taidan tehdä kultaa kaikesta. Hyvästi! Minun täytyy mennä asuntooni.

Juutalainen: Miss herra asu?

Kettuliini: Tässä lähellä "Riikinkukon" ravintolassa. Jos huomenna käytte luonani, voitte saada minulta hiukan kultaa.

Juutalainen: Gut, gut! Adjös so lange!

Kohtaus 3.

Juutalainen, Henrik. Polidor.

Juutalainen: Sill meehell' olla rehelline naama, aber ich glaube nicht enneku mine neke hene koko. Minu pite kerto teme historja herr Poliidorill.

(Kolkuttaa ovelle).

Henrik: Ketä tahdotte puhutella, Benjamin?

Juutalainen: Mine takto puhu herr Polidoorin kans.

Henrik: Sittepä ette voi saada häntä puheillen mitä minä luulen, sillä nyt on hänen pahin hetkensä käsissä, hänellä on se kuume.

Juutalainen: Oleko henel jo kauva ollu se kuume?

Henrik: Ei kahtakymmentä vuotta kauvemmin.

Juutalainen: Mite puhe, mine kolme peiv sitte hent neke.

Henrik: Ei paremmin osaa sanoa kuin, että hänellä on kuume. Nähdessäni miehen kesän kuumimmalla ajalla seisovan tulihehkussa korviin saakka, en voi muuta päättää kuin, että hän on pätkähullu tai että hänellä on kuume.

Juutalainen: Ha, ha, nyt mine ymmerre sinu meiningi. Sine meina hen taas teke kokeita, ette hen operiiran.

Henrik: En tiedä, josko hän opereeraa tai purgeeraa; minusta nähden se on yhdentekevää, sillä koko sillä ajalla, jonka hän on kuluttanut kullantekemiseen, ei hän ole saanut edes sen vertaa, millä tikun ostaisi, hän on kuluttanut kaiken omaisuutensa tuon turhan asian tähden ja hän joutuu vielä kurjuudesta hirteen. Hän ei muuten ota ketään puheillensa ollessaan niissä toimissa.

Juutalainen: Aber mine toki hen peeste puhellen, kun sine sano, et tenne ole juuri esken yks goldmacher tullu, joka takto koke tehdä, ennenku hen takto palkka.

Henrik: Jos asia niin on, niin saatte hänet kyllä puheillen, sillä vaikka ken sanoisi hänelle: talossanne on tuli irti, eräs mies tekee rouvalle väkivaltaa, varkaita on murtautunut huoneeseen, niin tämä ei ollenkaan liikuttaisi häntä heittäämään puuhiansa.

Juutalainen: Mene sine heti sise, mine ei tietä, miten kauva hen kaupungiss viipy!

Henrik: Hän istuu tuossa viimeisessä huoneessa, minä huudan akkunasta, sillä sisään en uskalla mennä. (Huutaa hiljaa kolme kertaa) Herra, herra, herra Polidor!

Polidor (sisästä): Kuka lurjus uskaltaa minua huutaa?

Henrik: Minulla on herralle jotain sanottavaa, se on äärettömän tärkeätä.

Polidor: Ja minulla on jotakin millä selkäsi pehmitän, mikä opettaa sinua toiste antamaan minun olla rauhassa.

Henrik: Täällä ulkona on vieras mies, joka osaa tehdä kaunista araapilaista kultaa.

Polidor: Anna hänen odottaa! Nyt minä tulen heti.

Henrik: Enkö sitä sanonut. Siinä on se maneitti, joka yksin voi hänet ulos kiskoa.

Kohtaus 4.

Polidor. Juutalainen Henrik.

Polidor (yönutussa, nahkaesivaatteessa, alas käännetty leveälierinen hattu päässä, paljin riippuu olkapäillä ja hiilipihdit ovat kädessä, naama on vallan nokinen): Missä on se mies, joka osaa tehdä kultaa?

Juutalainen: Mine juur esken puhu henen kans, hen asu Riikinkukko ravintolass.

Polidor: Tahtoisiko hän minullekin taitoansa opettaa?

Juutalainen: Takto hen, aber hen olla feerpannatun kallis olla.

Polidor: Mitä hän pyytää?

Juutalainen: Hen pyyte neljetuhat riksdalari.

Polidor: Sehän on jotenkin paljon.

Henrik: Eihän se paljon ole. Minä antaisin mielelläni tynnyrin kultaa, jos mulla se olisi, sillä mitä minä sillä häviäisin koska jälkeenpäin saisin sen kymmenkertaisesti takaisin.

Polidor: Neuvotko siis Henriikki, minua antamaan nuo rahat?

Henrik: Minä neuvon herraa hirttämään sekä kullantekijän että juutalaisen, sillä toinen on juutalainen ja toinen, siitä panen pääni pantiksi, on yhtä kuin ne muutkin, jotka herraa niin useasti ovat pettäneet.

Polidor: Kuules Benjamin, menetkö sinä takuuseen hänen puolestansa, ettei hän minua petä?

Juutalainen: He, ei herra, mine sano suur' kiitos, mine ei hene tunne kuin ette mine kerran henen kans puhu, hen saa itte taka ittens. Hen takto ensiteks teke proovi, enneku hen mite takto.

Polidor: No, sehän on hyvin kohtuullinen tarjous. Koitappas Benjamin hankkia hänet tänne ikäänkuin hän tulisi itsestänsä sillä minä en tahdo näyttää siltä, kuin liian kernaasti tahtoisin oppia hänen taitonsa.

Juutalainen: Mine takto juur heti sinne mennä.

Kohtaus 5.

Leonoora. Polidor. Henrik. Pernilla.

Leonoora. Voi, jumala varjelkoon meitä, armaani! Te näytätte pirua pahemmalta.

Polidor: Työni, rouvaseni, ei muuta muassaan tuo.

Leonoora: Niin sanokaappas, ettei se muuta mukanansa tuo, mitä tuloksia olette nyt saaneet näinä pitkinä vuosina kiusatessanne itseänne noilla hullutuksillanne.

Polidor: Kavahtakaa sanojanne, rouva, älkääkä antako maailman jaloimmalle toimelle sellaista nimeä.

Pernilla: Herra on siinä oikeassa, että toimi on jalo, sillä ainoastaan rikkaat ja ylhäiset ihmiset voivat sitä harrastaa. Se on myöskin hyödyllinen ihmissielulle.

Polidor: Sinä menet jotenkin pitkälle.

Pernilla: Mutta minä voin sen selvästi herralle todistaa. Köyhyys on hyödyllinen ihmissielulle, kullanteko osoittaa tien köyhyyteen, siis on se hyödyllinen ihmissielulle.

Polidor: Kuulkaa, rouva, älkää pitäkö leivässänne näin näsäviisasta palvelusväkeä!

Leonoora: Sydänkäpyseni! Pernilla on oikeassa eikä kukaan järkevä ihminen voi hänen sanojansa moittia. Teidän oma esimerkinne todistaa kylliksi, mihinkä tuloksiin tämä ammatti vie.

Polidor: Kun se tulee, niin se tulee yhdellä kertaa.

Pernilla: Kerran se tulee, niin yhdellä kertaa se tulee. Herra tistileeraa, keittää kiehuttaa ja kuohuttaa niin kauvan, että hän viimein pistää koko talon tuleen ja sitte tulee köyhyys yhdellä kertaa.

Leonoora: Te olette jo 10 vuotta ahertaneet yhtä ja samaa ja jos vielä 10 vuotta sitä jatkatte, saatte ruveta käsityöläiseksi ansaitaksenne elantonne.

Pernilla: Niin, ja saatte viheliäisyydessänne ruveta tekemään rikkitikkuja.

Polidor: Senkin näsäviisas, mene rukkisi ääreen, jo on aika! Ja te rouva menkää neulomaan koruompeluksianne niin, että saan olla rauhassa!

Pernilla: Rouva lähtee kyllä neulomaan koruompeluksiaan, jahka herra antaa hiukan siitä kullasta, jota olette valmistaneet, sillä koska herra tekee niin paljon kultaa päivällä, ei meillä ole varoja ommella silkillä.

Polidor: Kiusa ja kuolema, paha riivaa sitä räpykkää. Jollen kunniani tähden niin... Kuulkaa, muutaman päivän kuluttua olen suunnne tukkiva ja saatte nähdä työni hedelmät. Kaupunkiin on tullut vieras mies, joka tahtoo minun läsnäollessani tehdä kokeiluja.

Pernilla: Sekö? Se on suurin roisto ja petturi maan päällä.

Polidor: Tunnetko sinä hänet?

Pernilla: Sehän on Antikristi, niinhän niitä kullantekijöitä latinan kielellä kutsutaan.

Polidor: Sinä tarkoitat Alkemistia. Niin kullantekijä hän on. Mutta mistä sinä tiedät hänet petturiksi?

Pernilla: Siitä että hän on kullantekijä.

Polidor: Saatpa sipin saunan, jollet pidä suutasi kiinni. Tahdotko sinä minustakin tehdä petturin.

Pernilla: Niin mitäs muuta? Herra pettää itseänsä, pettää rouvaansa, pettää lapsiansa. Minä sanon suoraan totuuden vaikka henki menisi. Kuulkaas mitä minä sanon ennenkuin lähden: sen sijasta, että tässä kysyttäisi neuvoa kullantekijältä, pitäisi lähettää noutamaan pesueukko, joka pesisi noen ja lian herran naamasta.

(Menee).

Polidor: Kuulkaas, rouvani, minä en kauvemmin kärsi tuota palvelustyttöä talossani.

Leonoora: Ei niin, sydänkäpyseni! Älkää sitä hänelle pahaksi lukeko. Hän on uskollinen ja rehellinen tyttö ja hän puhuu sulasta innosta.

Polidor: Rouvaseni, tehkää minulle se palvelus, että menette hetkiseksi ulos, nyt minä tahdon olla yksin!

Leonoora: Vallan mielelläni.

Henrik: Herra, tuolta luullakseni tulee juutalainen ja kullantekijä on hänen seurassaan. Häpeä hänelle, tekisipä itsellensä edes niin paljon kultaa, että voisi ostaa paremmat vaatteet.

Polidor: Sinä et tunne kullantekijöitä: ne ovat kaikki alhaisen näköisiä. Tässä Henrik, ota tämä paljin ja nämä hiilipihdit ja tuo minulle hattuni asemasta minun peruukkini.

(Henrik rientää peruukia noutamaan ja asettaa sen herran päähän).

Kohtaus 6.

Kettuliini. Juutalainen. Polidor. Henrik.

Juutalainen: Herra, hier ist den Mann! Mull' olla suur vaiva neke, ennenku mine hen löysi. Nyt herre osa itte puhu hene kans.

Polidor: Huomenta herrani! Minulla on erittäin mieluista tavata oman ammattikuntani miehiä. Koska saavuitte tähän kaupunkiin?

Kettuliini: Teille se voi olla yhden tekevää, tulinko eilen tai tänään.

Henrik (hiljaa): Sen miehen päässä on kruuvi hellällä.

Polidor: Katsos kaikki suuret taiteilijat ovat oikullisia. Toivon, että minä jollakin voin teitä palvella tällä paikkakunnalla.

Kettuliini: Herrani, suurin palvelus minkä minulle voitte tehdä, on säästää kohteliaisuusianne. Mitä palveluksia muuten te voisitte minulle tehdä?

Polidor: Ihminen voi aina toista ihmistä palvella, minä tarkoitan, että koska olette vieras tällä paikkakunnalla, niin voisin minä tutustuttaa teitä kunnan ihmisiin.

Kettuliini: Kunnan ihmisiin, ha, ha, ha! Onko teillä niin suuri varasto niitä! Minä olen nyt matkustanut koko maailman ympäri, vaan en ole löytänyt kunnan ihmisiä. Yhden ainoan kunnan miehen olen minä maailmassa tavannut, hän oli minun mestarini Albufagomar-Fagius, araabilainen synnyltään. Hän oli hurskas ja paljon sääliväisempi puhumattomia luontokappaleita kohtaan kuin mitä ihmiset ovat toisiansa kohtaan. Muistan, että kun hänen kissansa makasi hänen nuttunsa hialla ja samassa lähestyi hänen rukoushetkensä, niin hän, jottei häiritsisi kissaa sen tyynessä unessa, leikkasi nutustaan sen paikan pois, jossa kissa makasi.

Polidor: Sepäs oli sääliväisyyttä korkeimmassa määrässä. Sellaisia ihmisiä ei meillä löydy. Tuletteko herrani nyt juuri Arapiasta?

Kettuliini: En tule, Herrani, minä tulen kuusta. En käsitä, mitä nämä kysymykset avittavat.

Polidor: Jollakin täytyy keskustelua alkaa.

Kettuliini: Minä en laisinkaan pidä sellaisista alkusoitoista. Jos teillä on jotakin minulle puhuttavaa niin käykää heti asiaan, sillä aikani on minulle tärkeä!

Polidor: Olen kuullut, että te, herrani, olette mestari kullanteossa?

Kettuliini: Saattaa niin olla.

Polidor: Ja koska minäkin jo monena vuotena olen sitä tiedettä harrastanut, niin etsin minä aina tilaisuutta puhella; sen ammattikunnan miesten kanssa.

Kettuliini: Mitä opasta olette käyttänyt, herrani.

Polidor: Olen läpilukenuit parempien tekijöiden kirjat.

Kettuliini: Kaikkein suurimmat tekijä ovat kaikkein suurimpia lurjuksia, eivätkä itse tiedä, mitä

kirjoittavat. Minä opiskelin kymmenen vuotta turhaan, sillä minä olin yhtä viisas viimeisenä päivänä kuin ensimmäisenäkin, vaan se suuri Albufagomar-Fagius opetti minulle tunnissa sen, mitä en niin monena vuotena ollut voinut keksii.

Polidor: Eikö herra tahtoisi palkkiota vastaan opettaa minulle sitä taitoa?

Kettuliini: Kuuteen vuoteen, siitä asti kuin mestaristani erosin, en ole sinä kenellekään ihmiselle tahtonut opettaa, se on minulta ollut kielletty, vaan puoli vuotta sitte sain minä hakemuksen kautta sellaisen vastauksen, minkä herra näkee tästä hänen kirjeestään, päivätty 23 p. Goraelin kuuta 603 vuotta Hegirasta. Kas tässä mitä hän kirjoittaa: Allabricams Sriel Stuki, Elmacino Eben Alfantaro Masaki Gombada.

Polidor: Minä en ollenkaan ymmärrä arapian kieltä.

Kettuliini: Sitte: Mihynki Caraasa Alttanzera Karif Elbrunadora Alcantara.

Polidor: Mitäs se sana Alcantara merkitsee? Sehän on erään espanjan kaupungin nimi.

Kettuliini: Sana Alcantara merkitsee rahasummaa, joka vaihdettuna eurooppalaiseksi rahaksi tekee 4000 riikintaaleria, sillä sen summan määrää hän minut ottamaan siltä, joka konstin oppii.

Polidor: Mutta, Herra, voittehan ottaa vähemmänkin jos niin tahdotte.

Kettuliini: Kuulkaa mitä hän siitä kirjoittaa: Aitzema Cranganor Monomotapa Lacargandaro Mihopi Madagascar rencolavet.

Polidor: Sitä en ymmärrä. Mutta kirjoittaako hän, ettei Herra saa ottaa vähemmän kuin 4000 riksiä.

Kettuliini: Ettekö nyt kuule, että siinä seisoo: Mihopi Madagascar rencolavet!

Polidor: Mutta eikö Herra jalomielisyydestä tahtoisi tehdä sitä ilmaiseksi?

Kettuliini: En, hän selittää tarkalleen syyn, miksi sitä ei saa ilmaiseksi tehdä. Kas tässä: Bramini Muhames Nodir Elaocombre Caffaras Canunor Elcanan. Jos Herra tahtoo oppia konstin niin se maksaa 4000 riksiä.

Polidor: Jotenkin paljon se on, mutta saisinko minä luvan kysyä, että, koska herra kerran osaa kultaa tehdä, niin mitä silloin hyödyttää raha.

Kettuliini: Että minä en saa tehdä sitä ilmaiseksi, siitä minulla on mestarini kirjallinen määräys sekä syy siihen, kuten kirjeestä näkyy, nimittäin: Broamirci Muhamed Nadir. Saman kysymyksen, jonka te minulle teette, voin minä myös teille tehdä; nimittäin, mitä liikuttaa teitä muutama tuhat riksiä, koska tyhjältä voitte kohta rahaa tehdä sijaan?

Polidor: Niin, niin, voi kyllä olla niinkin; mutta jollette muuten pahaksi pane, niin tahtoisin teiltä kuulla hiukan yhtä seikkaa.

Kettuliini: Voin arvata, mitä aijotte sanoa: teitä on moni pettänyt, miksi siis minua uskoisitte?

Polidor: Ei herrani teidän ei olisi pitänyt käyttää niin rumaa lausetapaa. Teidän olisi vähintäinkin pitänyt pettää sanan asenasta käyttää kohteliaampaa muotoa: koriin toivotella.

Kettuliini: Herra on oikeassa, minä ylistän varovaisuuttanne. En vaadi, että te minua uskoisitte, enkä siis tahdo rahoja etukäteen, tahdon vaan vakuutusta siitä, että rahat maksetaan niinpian kuin olette nähneet taitoni kokeet.

Polidor: Hyvä niin, minä talletan rahat tämän juutalaisen huostaan, joka paikalla toimittaa ne teille kun kokeet olen nähnyt!

Kettuliini: Hyvä siihen olen tyytyväinen. Minun täytyy nyt käydä tarkastamassa teidän työpajanne, josko se on sopiva.

Polidor: Niin olkaa hyvä, astukaa sisään!

Kohtaus 7.

Henrik. Leonora. Pernilla.

Henrik; Tahtoisinpa mielelläni tietää miten asia luonnistuu. Olen peloissani herrani rahojen tähden.

Mutta kas tuolla tulee rouva sekä Pernilla.

Pernilla: Henriikki, missä on herra?

Henrik; Hän pistäytyi huoneeseensa, ja kun hän sieltä taas palaa, on hän joko keisari tai kerjäläinen. Hän on tehnyt kullantekijän kanssa konrahdin, joka johdattaa hänet jompaan kumpaan.

Pernilla: Vaatiiko siis kullantekijä rahoja taitonsa oppimisesta?

Henrik: Benjamille, juutalaiselle toimitetaan 4000 riksiä, jotka annetaan kullantekijälle, kun hän on taitonsa kokeitten kautta osoittanut.

Leonoora: Ah, koko ruumiini vapisee jo, sillä minä olen varma siitä, että alla piilee petos.

Henrik: Ei hätää mitään, herra oli kyllä varovainen siinä suhteessa, hän tahtoo nähdä kokeet ensin ja kun koe on onnistunut, on rahoja hyvin käytetty.

Pernilla: Juuri se, että hän rahoja pyytää, antaa aihetta epäilemään petosta; sillä miksi vaatisi rahoja toisilta se, joka osaa tehdä kultaa?

Henrik: Näes, hän selitti herralleni syyn siihen.

Pernilla: Minä en ymmärrä, mitä syitä hänellä olisi.

Henrik: Niin näes. Syynä siihen kuuluu olevan tämä: Alcanra Aben Ezra Mahomet podolski Scabhalsiaskomai; se syy oli hyvä kyllä herralleni ja minusta tuntui kuin se myös kävisi laatuun.

Pernilla: Mitä se meidän kielellä merkitsee?

Henrik: Sitä en tosiaankaan tiedä, ymmärrätkö minä araapian kieltä?

Pernilla: Senkin hölmö, koska et sitä ymmärrä, mitenkä sinä siihen järkeä saat.

Henrik: Näes kullantekijä selitti meille sanat tälleen: Spelandisimo Madagasca hemancino Rencolavet.

Pernilla: Siitä ei tule hullua hurskaammaksi.

Henrik: En minäkään, mutta tosi on, ettei hän saa yhtään rahoja, ennenkuin muutaman kerran on kokeillut. Mutta kas, tuolta ne tulevat. Parasta lienee, että käymme sisään, sillä hän tahtoo olla yksin kullantekijän seurassa.

Leonoora: Ah, ah, aavistukseni ei minulle mitään hyvää ennusta. Mutta kun minä oikein aprikoin, niin taitaa olla sillä hyvä, sillä kerran hän kuitenkin hävittää kaikki joko sitten yhdessä päivässä tai vuodessa, se on saman tekevä.

Kohtaus 8.

Polidor. Kettuliini

Kettuliini: Ei herraseni, minä en tahdo ollenkaan ottaa osaa näihin operatsiooneihin, niin ettette missään suhteessa minua epäilisi. Oletteko jo panneet pannuun niin paljon mercuriusta kuin käskin?

Polidor: Olen.

Kettuliini: Kiehuuko se myös hiljaisella tulella?

Polidor: Kiehuu, kaikki olen määräyksenne mukaan tehnyt.

Kettuliini: Nyt tulee se salaisuus, joka on muutamissa voimakkaissa araapilaisissa sanoissa, joita herran tulee kolmasti sanoa operatsionin aikana. Kas tässä ne ovat kirjoitettuna, jos osaatte niitä lukea.

Polidor (ottaa paperin ja lukee): Ikkiak täjiketnalluk tavo atieruttep aj änis telo irran.

Kettuliini: Näitä sanoja tulee teidän polvillanne kolme kertaa lausua.

(Polidor lausuu kolme kertaa).

Kettuliini: Niin, sehän on totta, oletteko pannuun panneet myöskin araapilaista pulveria?

Polidor: En, herra ei ole puhunut mitään araapilaisesta pulverista.

Kettuliini: Ai, ai, sehän juuri on kaikkein tärkeintä, sillä ilman sitä ei operatiooni voi käydä päinsä.

Polidor: Mutta mistäs sellaista pulveria saa?

Kettuliini: Nämä nürnbergiläiset sitä tavallisesti myyvät kaikkialla torilla. Sitä käytetään muuten vaatteista pilkkuja pyyhittäessä. Sitä voi markalla saada joltisen määrän, sillä nämä miehet eivät tiedä sen oikeata arvoa. Lähettäkää kiireesti palvelija torille sitä hakemaan!

Polidor: Henrikki!

Henrik: Herra!

Polidor: Juokse heti torille ja osta markan edestä hiukan araapilaista pulveria.

Henrik: Keltä minä sitä ostan?

Kettuliini: Useimmat nürnbergiläiset sitä muun romun joukossa myyvät.

(Henrik menee.)

Polidor: Oi taivas, kuka olisi uskonut että sillä pulverilla on sellainen arvo.

Kettuliini: Kaikki näyttää vallan helpolta kun sen ensin on oppinut.

Polidor: Tuleekos vielä muitakin seikkoja vaarin ottaa?

Kettuliini: Muuta ei tarvitse. Sitä lippua, jolle araapilaiset sanat ovat kirjoitetut tulee herran säilyttää kuten koira luutansa, sillä siinä on koko salaisuus.

Polidor: Mutta koska pitää panna sitä araapilaista pulveria pannuun?

Kettuliini: Aika ei mitään merkitse, kunhan se tapahtuu kiehumisen aikana. Kas tuolla tulee jo palvelija takaisin. Tiesinhän, että sitä kaikkialla löytyy.

Henrik: Tässä on takaisin 8 killinkiä herra, sain 8 kiliinkin edestä koko nenäliinani täyteen.

Kettuliini: Menkää nyt huoneeseen ja kaatakaa sitä täysi kourallinen pannuun!

(Menevät sisään.)

Kohtaus 9.

Kettuliini.

Kettuliini (yksin): Kaikki käy hyvin. Minä annan hänen opereerata vielä pari kertaa niin, että hän sitä enemmän vahvistuu uskossaan. Sillä siinä suhteessa hän ei pety, että hän kahdesta kourallisesta tuota pannuun kaadettua pulveria saa likimaille 10 riksiä. Rahat saatuani matkustan minä toverini Andreaxen kanssa pois kaupungista ja annan tuon kunnan herran pitää siitä huolta, mistä hän saa enemmän araapilaista pulveria, ha, ha, ha, siitä tulee lysti juttu, kun hän lähettää hakemaan sellaista, jota ei koskaan ole maailmassa löytynytkään sekä kuullessaan ettei kukaan tiedä mitään araapilaisesta pulverista. Minä nipistän tältä mieheltä 4000 riksiä ja kuitenkin teen minä hänelle siinä palveluksen, josta hänen tulee minua kiittää, sillä hän oppii tästä jutusta niin paljon, että hän hylkää hulluutensa ja jättää kullan tekemisen muiden huoleksi. Minun toverini Andreas on muuten hyvin ansainnut neljännes osan rahoista, sillä hän on viisaasti ja uskollisesti asiansa toimittanut. Minä olen tuntenut hänet jo monta vuotta ja tiedän, ettei hän kekseliäisyydessä jää jällelle ketään paitsi minua, sillä muuten en olisi häntä siihen toimeen valinnut. Mutta kas, tuolta tulee jo Henrikki takaisin.

Kohtaus 10.

Kettuliini. Polidor.

Polidor (syleillen ja suudellen Kettuliiniä): Ah, herrani, taivas itse on tuonut teidät tänne palkitsemaan minua minun uutterasta työstäni ja monen vuoden turhista vaivoistani. Taito on onnistunut, te olette rehellisesti ansainneet 4000 riksiä, vieläpä kaksinkertaisesti.

Kettuliini: Minä en tahdo killinkiäkään enempää kuin mitä sopimus määrää.

Polidor: Ja nytkös minä tukin kaikkien niiden suut, jotka ovat minua pilkanneet ja minä tahdon riemuita vihamiesteni ja niiden kustannuksella, jotka ovat minulle selkänsä kääntäneet, koska he luulivat minun kurjuuteen joutuvan ja sentähden unhottivat kaikki ne hyvät teot, joita minä heille

hyvinä päivinäni osoitin.

Kettuliini; Niin, herra! Maailman meno on nyt sellainen.

Polidor: Mutta minä vuorostani voin nyt heitä halveksia.

Kettuliini: Ei, sitä ei herran pidä tehdä, sillä jalointa mitä minun suuri mestarini Albufagomar-Fagius määrää, on nöyryys. Te näette, herrani, minusta, millainen mies minä olen. Minä voisin esiintyä kuin ruhtinas jos tahtoisin, vaan se on vasten meidän sääntöjämme, siinä onkin syy, miksi ei luulla meidän ymmärtävän tätä jaloa taitoa koska me elämme köyhien ihmisten tavoin.

Polidor: Minä olen myöskin noudattava hänen varoituksiansa, sen voitte vakuuttaa Albufagomar-Fagiukselle, ja viekää hänelle nöyrin, kunnia-arvoinen tervehdykseni, koska hänelle kirjoitatte!

Kettuliini: Sen varmasti teen.

Polidor: Kas tässä, herrani, on sinettini, kun sen näytätte Benjamin juutalaiselle, niin saatte heti rahat.

Kettuliini: Tehkää varovaisuuden vuoksi vielä yksi koe!

Polidor: Sen teen, tahtooko herra viipyä täällä niin kauvan, vaimoni tekee teille sillä aikaa seuraa?

Kohtaus 11.

Kettuliini. Leonoora. Pernilla,

Leonoora: Oi, herrani, jospa löytäisin niin voimakkaita sanoja kuin tahtoisin, lausuakseni teille kiitollisuuteni!

Kettuliini: Rakas rouva, teidän herranne on kunnan mies, siitä syystä olen minä ilmaissut hänelle taitoni.

(Pernilla suutelee häntä kädelle).

Kettuliini: Olette liian nöyrä, neitiseni! Kätenikin on hiukan likainen.

Pernilla: Ei, kätenne on kallisarvoinen ja sitä pitäisi suudella monet kerrat.

Leonoora: Ettehän, herrani, tahdo halveksia tätä sormusta ja tahdottehan sitä kantaa minun tähteni?

Kettuliini: Ei, ei hyvä rouva, minä en ota mitään lahjaa teiltä.

Leonoora: Ah, herrani, se olisi ystävydenosotus minua kohtaan. Älkää sitä halveksiko, pyydän nöyrimmästi!

Pernilla: Hyvä herra, tehkää nyt rouvalle mieliksi!

Kettuliini: Jotten loukkaisi rouvaa, tahdon minä ottaa sen vastaan.

Pernilla: Voi, hyvä herra, jospa minullakin olisi jotakin hyvää teille annettavaa. Ettehän tahdo halveksia tätä muistorahaa, jonka minä vanhemmiltani olen perinyt.

Kettuliini: Olisi synti riistää teiltä teidän perintöänne.

Pernilla: Voi hyvä herra, minä en päästä teitä, ennenkuin otatte sen vastaan.

Kettuliini: No, teidän tähtenne tahdon minä sitä säilyttää ja lähetän teille vastalahjaksi kultasen. Mutta kas tuolta tulee jo herra takaisin.

Polidor: Ah, ah minun riemuni on niin suuri, että tuskin voin sitä kestää. Koe on onnistunut. Sain yhtä paljon kultaa kuin viimeiselläkin kerralla. Ah, minä pyydän teitä käymään luonani joka päivä niinkauvan kuin kaupungissa viivytte.

Kettuliini: Sen tulen tekemään. Viivyn ehkä pari kuukautta tässä kaupungissa.

Polidor: Ettekö tahdo tehdä minulle sitä kunniaa, että syötte luonani päivällistä?

Kettuliini: Minulla ei ole aikaa, vaan pyydän saada kunnian syödä luonanne illallista. Nyt minulla on yhtä ja toista toimitettavaa.

Polidor: En tahdo siis teitä viivytellä. Rahat saatte juutalaiselta niin pian kuin näytätte hänelle sinetin.

Kettuliini: Sitä en epäile. Hyvästi siksi aikaa!

Polidor: Hyvästi, minä sulkeudun koko perheineni teidän suosioonne.

Kohtaus 11.

Polidor. Leonoora, Pernilla. Henrik.

Polidor: No, rouvaseni, mitäs te nyt sanotte? Olenko minä nyt hävittänyt teidän talonne kehnon työni kautta.

Leonoora: Oi, sydänkäpyni, älä lue ajattelemattomuuttani minulle pahennukseksi!

Pernilla: Minä myöskin pyydän nöyryimmästi herralta anteeksi, minä kun olen monasti ja niin rohkeasti siitä pilkkaa tehnyt.

Polidor: Lapsikullat, minä annan sen teille anteeksi kaikesta sydämmestäni, kunhan siitä oppisitte olemaan toiste puhumatta asioista, joka käy yli järkenne. Kas Henriikkiä, mistäs sinä tulet?

Henrik: Oi, herra, onko se totta?

Polidor: Mikäkö totta?

Henrik: Että herra osaa kultaa tehdä?

Polidor: On, Henriikki, vallan totta se on, vaan mistä sinä sen olet saanut tietää?

Henrik: Siitä puhutaan yli koko kaupungin, minä kuulin sen ensiksi viinikauppiaalta tässä lähellä, hän sulkeutui seitsemäntoista kertaa minun mielisuosiooni ja hyväntahtoisuuteni, kaatoi minulle ison lasin kanariasotkua, eikä tahtonut siitä killinkiäkään vaikkei se nälistynyt koira koskaan sitä ennen antanut minulle viinaryppyäkään ennenkuin panin rahan pöydälle.

Polidor: Siitä näkee, millainen maailma on, niin pian kuin jollekin hyvin käy, etsivät kaikki hänen ystävyttänsä. Mutta millä ihmeen lailla tämä asia niin pian on levinnyt?

Henrik: Luultavasti on sen juutalainen kertonut yhdelle ja kun kerran yksi saa asiasta vihiä, niin tietää sen kohta koko kaupunki. Kaikki ihmiset, jotka näkivät minut kadulla, tervehtivät minua ikäänkuin minä olisin ollut paltskreivi ja Kristo Voikukkanen, joka tätä ennen ei koskaan ole tahtonut minua tuntea, kumarsi niin syvälle, että oli vähällä keikahtaa katu-ojaan, mutta minäpä kuljin yhtä ylpeästi hänen sivutsensa, kuin hän ennen minun ohitseni.

Polidor: Siellä kolkutetaan varmaan, Henrik, mene avaamaan ovi!

Henrik: Siellä on herra Leander, joka tahtoo päästä luoksenne kunniaterveisille.

Polidor: Onko mahdollista? se mies on minua ennen sydämestään halveksinut.

Leonoora: Sano Henriikki, ettemme ota vastaan sellaisia ihmisiä.

Polidor: Ei, ei, rouvaseni, käyttäytykäämme oikein myötäkäymisessä!
Tulkoon hän vaan sisään.

Kohtaus 13.

Leander, Edellisen kohtauksen henkilöt.

Leander. Oi, rakkaani Polidor, minut valtaa sanomaton ilo nähdessäni teidät terveenä, en voi kuvailla mikä sanomaton sydämen halu minulla on ollut tavata teitä.

Polidor: Minä en ole voinut sitä huomata, sillä olen usean kerran halunut tavata teitä, vaan te olette sanoneet olevanne poissa kotoa ja kadulla teidän nähdessäni ette ole viitsineet minua tervehtää.

Leander: Oi, rakkaani herra Polidor, te teette minulle kaikkein alamaisimmalle palvelijallenne väärin, sillä minä vaadin taivaan todistajaksi siitä, etten ketään maan päällä niin suuressa määrässä kunnioittanut kuin teitä.

Polidor; Herra! Säästäkää kohteliaisuuksianne.

Henrik: Ei, herra, minä luulen kyllä, että herra Leander on ystäväanne, sillä niinpian kuin hän sai

tietää herraa kohdanneesta onnesta, muuttui hän heti niin, että on revetä rakkaudesta teitä kohtaan.

Leander. Minä vannon kaiken nimessä mikä pyhää on, että minä aina olen sama kuin ennenkin ja että se onni, joka on armollista herraa kohdannut, ei suinkaan ole synnä tänne tulooni. Olen aina pitänyt herraa muita tuttujani parempana ja luen itselleni suurimmaksi onneksi olla teidän alhaisin palvelijanne.

Polidor: Jo riittää herra! Nyt minun täytyy jättää teidät, minulla on hiukan tehtäviä.

(Menee huoneeseen).

Leander (suutelee Henrikkiä): Oi, kunnan herra von Henrik, olkaa minun ystäväni ja hyväntekijäni, tahdotteko?

Henrik: Miksen minä sitä tahtoisi.

(Suutelevat taas. Kolme muuta nauhustettua herraa tulee, syleilevät Henrikkiä ja menevät Leanderin jälessä Polidorin luo. Leanderin rouva tulee sisään ja suutelee Leonooran esiliinaa).

Leanoora: Ei, katsos rakasta rouvaa, mistä se suur' alhaisuus tulee?

Rouva: Ah, armollinen rouva, voiko kukaan teidän edessänne olla liian alhainen. Tehän olette kaikkien kaupunkilaisten valo.

Leanoora: Teillä ei ole ollut vallan samallaisia ajatuksia minusta ennen.

Rouva: Minä en teidän läsnäollessanne uskalla vannoa, armollinen rouva, vaan jos minä uskaltaisin, niin minä pyhimmällä valalla vakuuttaisin että — — —

(Kolme muuta rouvaa tulee, suutelevat myöskin esiliinaa).

Leanoora: Hyvät rouvat, menkäämme sisään toiseen huoneeseen. Näen, että koko maailma pyrkii tänne. Sentähden emme kauvemmin voi viipyä etehisessä.

(Henrik ja Pernilla jäävät kahden, tulee kolme kavaljeeria tehden syviä kumarruksia Polidorin edessä, joka on sisällä, niin että yksi putoaa päällensä, suutelevat Henrikkiä ja sulkeutuvat hänen suosionsa ennenkuin menevät. Rouvat tekevät samoin ja suutelevat Pernillan kättä).

Pernilla: Tämä käy vallan ihmeeksi, Henrikki! Kaikki nämä kolme rouvaa suutelivat minua kädelle.

Henrik: No, sitte sinä sait enemmän juhla-iloa osallesi kuin minä, sillä herrat suutelivat minua ainoastaan suulle.

Pernilla: Tämä tapahtuma kuvastaa tarpeeksi maailmaa.

Henrik: Kuka olisi uskonut, että hienot rouvat kädelle suutelisivat sellaista lutkaa kuin sinäkin olet.

Pernilla: Niin sanoppas muuta ja että sellaiset hienot herrat suutelisivat sellaista karheata leipälaukkua kuin sinullakin on? Mutta kas tuonne seisautui paljon vaunuja, saamme vielä useampia vierailuita.

(Kaksi herraa rouvineen tulee, pyytävät saada kunnian tavata isäntää).

Henrik: Hyvät ihmiset, en tiedä ottavatko herra ja rouva vastaan. Jääkää kuitenkin seisomaan, kunnes he tulevat ulos!

(Henrik järjestää ne arvonsa mukaan sivulle, samassa tulee kaksi mustiinpuettua miestä)

Henrik: Mitäs miehiä te olette?

Runoilija: Me olemme runoilijoita.

Henrik: Hyvä, tulette sopivaan aikaan. Minulta kuoli eilen kissa ja siitä minä nyt tahtoisin tehtäväksi pari kaunista värsyä.

Runoilija: Meidän alhaiset kynämme odottavat käskyänne.

Henrik (Hiljaa): Vieköön teidät hiisi, senkin katalat koirat! (Ääneen).
Mikä muuten oli pyyntönne?

Runoilija; Me tahtoisimme herran ja rouvan ylistykseksi julkilausua pari alhaista värssyä.

Henrik: Hyvä, jääkää seisomaan tähän toiselle sivulle kunnes herrasväki tulee ulos. Hattu pois päästä senkin kanalat! Ettekö tiedä kenen talossa olette?

(He ottavat hatut päästään ja tuijottavat maahan).

Henrik (kävelee edestakaisin): Kuulkaas miehet, montako värsyä te päivässä voitte tehdä?

Runoilija (kumartaen): Kuinka henki kulloinkin päälle tulee.

Henrik: Voitteko te tehdä loppusoinnun sanalle: Henrik Lassinen?

Runoilija: Se on hiukan vaikeata.

Henrik: No sittehän te olettekin yksiä runoilija-kahjuksia. Kuulkaas, osaatteko tehdä värssyjä soluuttiseen tyylisiin?

Runoilija: Emme, se on vastoin luontoa.

Henrik: Mitä? Vastoin luontoa? Tahdotteko tehdä minusta pilkkaa? Senkin sekulit!

Runoilija: Sitä emme tee.

Henrik: Montako runojalkaa menee yhteen värssyyn? Minä olen unohtanut koko sen pikkuseikan.

Runoilija: Se riippuu siitä, millaiset värsytkin ovat.

Henrik: Mitä lorua, eivätkö kaikki värsyt ole yhtä pitkiä? Mutta mistäs se tulee, että te ette ennen ole tehneet värssyjä herrasväen kunniaksi, vaikka he aina ovat ansainneet saman kiitoksen kuin nytkin?

Runoilija: Sentähden ettei meillä ole ollut onnea tuntea heidän hyveitensä kuin vasta nyt.

Henrik: Sanokaa mieluummin, että ette ole tahtoneet tuntea heidän hyveitensä, ennenkuin saitte tietää heidän varallisuutensa. Jos minä puolestani voin jotain vaikuttaa herrani luona, niin hirtätämme me, hiisi vieköön, joka päivä yhden runoilijan, kunnes ne koko maasta ovat perinjuurin hävitetyt. Mutta kas, tuolta tulee herra ja rouva, nyt saatte kuulla heiltä itseltä, mitä he sanovat.

(Polidor ja Leonora tulevat juhlapuvuissa).

Polidor: Juokseppas Henrikki hakemaan vielä samaa pulveria taalarin edestä, niin ei sinun tarvitse niin usein hypätä.

Henrik: Kuten käskette, herra!

(Menee).

Polidor: Mikä on pyyntönne, hyvät ihmiset? Tahdotteko minua puhutella?

(He astuvat esiin, tekevät syviä kumarruksia, sanovat tullessaan tekemään alamaisimpia kunnianosoituksia sekä kuullakseen josko herralla on mitään käskettävää. Rouvat tekevät samoin Leonoran luona ja suutelevat hänen esiliinaansa. Runoilijat astuvat esiin tarjoten papereitaan).

Polidor: Mitä papereita nämä ovat?

Runoilija: Runopahasia vaan herran ja rouvan kunniaksi.

Polidor: Kuulkaat hyvät ihmiset kaikki! Kun maailma oli minua vastaan ja ajateltiin, että minä pitkällisen, turhan työni kautta olin joutunut vallan syrjään, ette minussa ollenkaan hyveitä löytäneet, vaan halveksitte minun perhettäni ja puhuitte minusta ivaten. Vaan nyt, kun työni on onnistunut ja minun taloni on rikkaudella tullut siunatuksi, katselette te nyt sitä silmillä, mitä ette ennen voineet nenälaseillakaan nähdä; jos minä nyt olisin suurin hupsu, pitäisitte te minua Salamonina, jos minä olisin rumin mies, pitäisitte te minua Absalonina, jos en muuta tekisi kuin paha, pitäisitte te minua siveänä. Sellainen on maaliman meno, se ei anna arvoa kelleen muulle kuin sille, joka on onnellinen. Ja niinpian kuin onni katoaa, katoaa myös rakkaus ja arvonanto. Älkää koskaan kuvitelko, että minä olisin niin hirveän yksinkertainen, etten huomaisi teidän petollisuuttanne, sillä — — —

Henrik (tulee takaisin): Voi herra, mitähän se merkitsee? Ennen sain minä kahdeksalla killingillä niin paljon araapilaista pulveria kuin saatoin kantaa, mutta nyt en voi saada jyvääkään, vaikka tynnörin kultaa siitä tarjoisin.

Polidor: Mitä, mitä sinä sanot?

Henrik: Missä vaan olen käynyt torilla tahi apteekissa, nauretaan minulle ja ja sanotaan, että minä juoksen aprillinarria.

Polidor: Oi, taivas, mitä tämä merkitsee?

Henrik: Pelkäänpä, herra, että meitä on petetty, sillä kaikki ihmiset sanovat ettei sellaista araapilaista pulveria ole koskaan löytynytkään. Mutta istu ja pala, mitä tämä mies tahtoo?

(Riikinkukon isäntä tulee rientäen, puettuna kokiksi).

Henrik: Oletteko hullu mies? Kuinka te sillä lailla uskallatte syöksyä suin päin hienon herran huoneeseen?

Isäntä: Ah, ah, jollei se malja olisi perittyä tavaraa, niin en koskaan olisi siitä niin suuttunut.

Polidor: Sehän on kokki, joka asuu tässä vastapäätä. Vie mies kotiinsa, että taas rauhoittuu, sillä miesraukka on tullut raivoon!

Kokki: Ah, ah, jospa ei rakkaitten vanhempieni nimi olisi ollut siihen kaiverrettu!

Polidor: Minä sydämmestäni säälin häntä, sillä mies on taitava ja paras kaupungin kokki.

Kokki: Lusikka on myös mennyt hornan kitaan ja kun minä oikein muistelen niin on tainnut muutakin mennä samaan matkaan.

Henrik: Kuulkaas, mestari Kristoffer, oletteko te jo kauvankin ollut hulluna? (hiljaa) Jospa minulla olisi vitsa, millä löisin, niin saisin hänet hyväksi jälleen.

Kokki: Vähemmästäkin voi hulluksi tulla.

Polidor: Mikä teitä vaivaa, mestari Kristoffer!

Kokki: Vieras mies, joka sanoi olevansa kullantekijä, tipahti tiehensä talostani ja vei muassaan yhden hopeamaljan ja hopealusikan. Minä luotin häneen, koska kuulin että hän käy herra Polidorin talossa. Vähää ennen lähtöänsä kävi hänen luonansa tois'silmäinen perkele, jolla oli pitkät mustat vaatteet.

Henrik: Oliko hänellä päässä puolalainen hattu?

Kokki: Oli musta laastari silmällä.

Henrik: Oi, me olemme kuin täit tervassa. Sama mies myi minulle araapilaista pulveria.

Polidor: Ah, ah, olen menettänyt 4000 riksiä!

(Vieraat, niinhyvin kuin runoilijatkin asettavat hatut päähänsä ja käyvät yli lattian).

Juutalainen (tulee sisään). Ist di Goldmacher nicht hier. Mine ole anda henell yks juveeli, kun hen minult raha sai.

Polidor: Olen mielissäni, että teitäkin on petkutettu, sillä te toitte hänet tänne.

Juutalainen: Oliko petturi mees? Au, au, au, minun kallis juveeli.

Polidor: Minä en ole muuta saanut 4000 riksistäni kuin paperipalan, siinä on kirjoitettuna muutama araapilainen sana, niitä minun piti kokeeni aikana lausua.

Eräs mies: Antakaappas, minä katson, ymmärrän hiukan araapian kieltä. Ei, tämä ei ole koskaan ollut araapian kieltä eikä siksi tule. Mitä sekamelskaa tämä on? Lukiessani viimeisen sanan edestakaisin, seisoo siinä: narri. Katsotaanpa ensimmäistä. Tässä on kirjoitettuna: kaikki kullantekijät ovat pettureita ja sinä olet narri, ha ha, ha!

(Kaikki kulkevat pois nauraen, runoilijat tekevät takaperoisia kumarruksia, niin että he kääntävät selkensä Polidoorille).

Leonoora: Ja minä lahjoitin hänelle päälle päätteeksi vielä sormukseni.

Pernilla: Minä en ole niin vihoissani sen muistorahan tähden, jonka hänelle annoin vaan sentähden, että minä suutelin sen rakkarin likaista kättä.

Polidor: Käykäämme sisään, matkustakaamme maalle ja asukaamme pikkutilallamme, joka meillä vielä jälellä on. Minä en milloinkaan enään rupea kultaa tekemään, vaan jätän sen toimen pahimmalle vihamiehelleni. Se on ollut vähällä syöstä minut köyhyyteen ja monen muunkin kunnan miehen. Jospa ihmiset kerran ottaisivat vaarin näistä tällaisista esimerkeistä!

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ARAAPILAINEN PULVERI: YKSINÄYTÖKSINEN
HUVINÄYTELMÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.